ประกาศองค์การบริหารส่วนตำบลบุ่ง

เรื่อง ประกาศใช้แผนบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

ด้วยพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๙ ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายใน และการบริหารจัดการความเสี่ยง ให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนดและหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๙.๔/ว ๒๓ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๒ เรื่อง หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติ

เพื่อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๒.๖ หน่วยงานของรัฐต้องจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างน้อยปีละครั้ง และต้องมีการสื่อสารแผนบริหารจัดการความเสี่ยงกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย จึงประกาศใช้แผนบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อเป็นกรอบและแนวทางพื้นฐานในการดำเนินงานอันจะทำให้เกิดความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลต่อผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายและสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๕

(นายธนโชติ จันทะพันธ์)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบุ่ง

แผนการบริหารจัดการความเสี่ยง

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

ตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยง
สำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2562

คำนำ

ตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 มาตรา 79 บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายใน และการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยถือปฏิบัติตามมาตรฐาน และหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังกำหนดและหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค 0409.4/ว 23 ลงวันที่ 19 มีนาคม 2562 มาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2562 กำหนดให้หน่วยงานของรัฐ ต้องจัดให้มีการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยถือปฏิบัติในรอบระยะเวลาบัญชีของหน่วยงานของรัฐ ในรอบปีงบประมาณถัดจากที่กระทรวงการคลังประกาศเป็นต้นไป

เพื่อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2562 ข้อ 2.6 หน่วยงานของรัฐต้องจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง อย่างน้อยปีละครั้งและต้องมีการสื่อสารแผนบริหารจัดการความเสี่ยงกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง จึงได้จัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 เพื่อเป็นกรอบหรือแนวทางพื้นฐานในการดำเนินงาน อันจะทำให้เกิดความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลต่อผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายและสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง
องค์การบริหารส่วนตำบลบุ่ง

สารบัญ

หลักการบริหารจัดการความเสี่ยง	1
กรอบการบริหารจัดการความเสี่ยง	1 – 3
กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง	4 – 22
ภาคผนวก	

หลักการบริหารจัดการความเสี่ยงระดับองค์กร

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสภาพเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี รวมถึงความคาดหวังของประชาชน หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยต้องเผชิญกับความเสี่ยงทั้งปัจจัยภายในและภายนอก ผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการบริหารจัดการความเสี่ยง ซึ่งหลักการบริหารจัดการความเสี่ยงระดับองค์กร ถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญของผู้บริหารในการบริหารการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ดี จะช่วยหน่วยงานในการวางแผนและจัดการเหตุการณ์ด้านลบที่อาจจะเกิดขึ้นอันเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน รวมถึงช่วยหน่วยงานในการบริหารจัดการเพื่อสร้างหรือฉวยโอกาส หรือได้รับประโยชน์จากเหตุการณ์ด้านบวกที่อาจจะเกิดขึ้น ส่งผลให้หน่วยงานสามารถเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการให้บริการของหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้ประชาชนและประเทศชาติได้รับประโยชน์สูงสุดจากการบริหารจัดการความเสี่ยงภายใต้หลักธรรมาภิบาล

การบริหารจัดการความเสี่ยง ถือเป็นส่วนหนึ่งของของการบริหารองค์กรอย่างมีธรรมาภิบาล โดยปัจจัยหลักของการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ประสบความสำเร็จเกิดจากความมุ่งมั่นของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐและ ผู้กำกับดูแล

หลักการบริหารจัดการความเสี่ยงระดับองค์กร แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย

1. กรอบการบริหารจัดการความเสี่ยง เป็นพื้นฐานของการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ดี เพื่อให้การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นเครื่องมือของหน่วยงานในการกำหนดแผนระดับองค์กร (Strategic Plans) และการกำหนดวัตถุประสงค์เป็นไปอย่างมีประสิทธิผล รวมถึงการตัดสินใจของผู้บริหารอยู่บนฐานข้อมูลสารสนเทศ ที่สมบูรณ์ ส่งผลให้หน่วยงานของรัฐสามารถดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์หลักขององค์กร และเพิ่มศักยภาพและ ขีดความสามารถของหน่วยงาน

2. กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง (Routine Process) ของการบริหารจัดการความเสี่ยง ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของกรอบการบริหารจัดการความเสี่ยงของหน่วยงาน

กรอบการบริหารจัดการความเสี่ยง

กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง (Routine Processes) ของการบริหารจัดการความเสี่ยง ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของกรอบการบริหารจัดการความเสี่ยงของหน่วยงาน

เพื่อให้หน่วยงานได้รับประโยชน์สูงสุดจากการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างแท้จริง กรอบการบริหารจัดการความเสี่ยงประกอบด้วย หลักการ 8 ประการ ดังนี้

1. การบริหารจัดการความเสี่ยงต้องดำเนินการแบบบูรณาการทั่วทั้งองค์กร
2. ความมุ่งมั่นของผู้กำกับดูแล หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ และผู้บริหารระดับสูง
3. การสร้างและรักษาบุคลากรและวัฒนธรรมที่ดีขององค์กร
4. การมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบด้านการบริหารจัดการความเสี่ยง
5. การตระหนักถึงผู้มีส่วนได้เสีย
6. การกำหนดยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ วัตถุประสงค์ และการตัดสินใจ
7. การใช้ข้อมูลสารสนเทศ
8. การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

/การบริหาร...

- **การบริหารจัดการความเสี่ยง ต้องดำเนินการแบบบูรณาการทั่วทั้งองค์กร**

การบริหารจัดการความเสี่ยงแบบบูรณาการ ควรมีลักษณะ ดังนี้

1. การบริหารจัดการความเสี่ยง ต้องมีการบริหารจัดการในภาพรวมมากกว่าแยกเดี่ยว เนื่องจากความเสี่ยงของกิจกรรมหนึ่ง อาจมีผลกระทบต่อความเสี่ยงของกิจกรรมอื่นๆ เช่น ความเสี่ยงของความล่าช้าในระบบการขนส่งวัตถุดิบไม่เพียงกระทบต่อกิจกรรมการผลิต อาจมีผลกระทบด้านการส่งมอบสินค้า ค่าปรับที่อาจจะเกิดขึ้น รวมถึงชื่อเสียงขององค์กร เป็นต้น

2. การบริหารความเสี่ยง ควรผนวกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานขององค์กร รวมถึงกระบวนการจัดทำแผนกลยุทธ์ และกระบวนการประเมินผล

3. การบริหารจัดการความเสี่ยงต้องช่วยสนับสนุนกระบวนการตัดสินใจในทุกระดับองค์กร

- **ความมุ่งมั่นของผู้กำกับดูแล หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ และผู้บริหารระดับสูง**

การบริหารจัดการความเสี่ยงจะประสบความสำเร็จขึ้นอยู่กับความมุ่งมั่นของผู้กำกับดูแล หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ และผู้บริหารระดับสูง หน่วยงานของรัฐบางแห่งมีผู้กำกับดูแลในรูปแบบคณะกรรมการซึ่งมีหน้าที่ในการกำกับฝ่ายบริหารให้มีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ผู้กำกับดูแลซึ่งมีหน้าที่ดังกล่าวจะมีหน้าที่ในการกำกับการบริหารจัดการความเสี่ยงด้วย สำหรับหัวหน้าหน่วยงานของรัฐและผู้บริหารระดับสูง มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการบริหารจัดการความเสี่ยง

การกำกับการบริหารจัดการความเสี่ยง เป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้กำกับดูแลเกิดความมั่นใจว่าหัวหน้าหน่วยงานของรัฐและผู้บริหารระดับสูง ได้บริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม เพียงพอ และมีประสิทธิผล

หัวหน้าหน่วยงานของรัฐและผู้บริหารระดับสูง มีหน้าที่โดยตรงในการสร้างระบบบริหารจัดการความเสี่ยง ที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย การสร้างสภาพแวดล้อม วัฒนธรรมองค์กร และระบบการบริหารบุคคลที่เหมาะสม การจัดสรรทรัพยากรที่เพียงพอในการบริหารจัดการความเสี่ยง การดำเนินงานตามกระบวนการบริหารจัดการ ความเสี่ยง การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ การรายงานและการสื่อสาร เป็นต้น

- **การสร้างและรักษาบุคลากรและวัฒนธรรมที่ดีขององค์กร**

การขับเคลื่อนหน่วยงานของรัฐ ต้องอาศัยบุคลากรที่มีศักยภาพ การบริหารทรัพยากรบุคคลเริ่มตั้งแต่การสรรหา การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ การส่งเสริมและรักษาไว้ซึ่งบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ โดยบุคลากรถือว่าเป็นสินทรัพย์หลักขององค์กรที่ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ

การสร้างบุคลากรให้มีความรู้และทักษะในการบริหารจัดการความเสี่ยง ถือเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการความเสี่ยง บุคลากรควรมีพฤติกรรมตระหนักถึงความเสี่ยง (Risk-aware behavior) รวมถึงพฤติกรรมการตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศและข้อมูลการบริหารจัดการความเสี่ยง

การสร้างพฤติกรรมที่ดี (Desired behaviors) ในการส่งเสริมการบริหารจัดการความเสี่ยงผ่านวัฒนธรรม ที่ดีขององค์กรเป็นสิ่งสำคัญ การสร้างวัฒนธรรมที่สนับสนุนการบริการจัดการความเสี่ยงประกอบด้วย

1. การสื่อสารและการตระหนักถึงนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยงของหน่วยงาน
2. การสร้างความตระหนักถึงหน้าที่ต่อองค์กรในการแจ้งข้อมูลผิดปกติ
3. การสร้างพฤติกรรมการแบ่งปันข้อมูลภายในองค์กร
4. การสร้างพฤติกรรมการตัดสินใจตามนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยง
5. การสร้างพฤติกรรมการตระหนักถึงความเสี่ยงและโอกาส

/การมอบหมาย...

- **การมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบด้านการบริหารจัดการความเสี่ยง**

หน่วยงานควรมีการกำหนดอำนาจ หน้าที่ ความรับผิดชอบในเรื่องของการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างชัดเจนเหมาะสม ประกอบด้วย เจ้าของความเสี่ยง (Risk Owners) ซึ่งรับผิดชอบในการติดตามการรายงาน หรือการส่งสัญญาณความเสี่ยง ผู้รับผิดชอบในการตัดสินใจในกรณีที่ความเสี่ยงเกิดขึ้นในระดับที่กำหนดไว้ และผู้มีหน้าที่ในการควบคุมกำกับติดตามให้มีการบริหารจัดการความเสี่ยงตามแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง

- **การตระหนึกถึงผู้มีส่วนได้เสีย**

การบริหารจัดการความเสี่ยง นอกจากจะคำนึงถึงวัตถุประสงค์ขององค์กรเป็นหลักแล้ว ผู้บริหารต้องคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียในการบริหารจัดการความเสี่ยงด้วย โดยเฉพาะความคาดหวังของผู้รับบริการหรือความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อองค์กร รวมถึงผลกระทบที่มีต่อสังคม เศรษฐกิจ และสภาพแวดล้อม

- **การกำหนดยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ วัตถุประสงค์ และการตัดสินใจ**

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นเครื่องมือช่วยผู้บริหารในการกำหนดยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ขององค์กร เพื่อให้หน่วยงานมั่นใจว่ายุทธศาสตร์/กลยุทธ์ขององค์กรสอดคล้องกับพันธกิจตามกฎหมายและหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงาน ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์อาจหมายรวมถึงแผนปฏิบัติราชการระยะยาว แผนปฏิบัติราชการระยะปานกลาง หรือแผนปฏิบัติราชการประจำปีของหน่วยงาน

เมื่อหน่วยงานของรัฐกำหนดยุทธศาสตร์/กลยุทธ์โดยสอดคล้องกับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ระดับองค์กรแล้ว การบริหารจัดการความเสี่ยงจะถูกใช้เป็นเครื่องมือในการกำหนดทางเลือกของงาน/โครงการ (งานใหม่ๆ) และการกำหนดวัตถุประสงค์ระดับการปฏิบัติงาน รวมถึงการมอบหมายความรับผิดชอบในการบริหารจัดการความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร โดยอาจกำหนดเป็นส่วนหนึ่งของตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงาน (KPI)

- **การใช้ข้อมูลสารสนเทศ**

ในปัจจุบันข้อมูลสารสนเทศเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินงานของหน่วยงาน องค์กรที่มีการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลโดยตรงต่อการบริหารจัดการความเสี่ยง หน่วยงานควรพิจารณาใช้ข้อมูลความเสี่ยงเป็นพื้นฐาน หน่วยงานควรกำหนดประเภทข้อมูลที่ต้องรวบรวม วิธีการรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล และบุคคลที่ควรได้รับข้อมูล

ข้อมูลความเสี่ยง ประกอบด้วย เหตุการณ์ที่เป็นผลกระทบทางลบหรือทางบวกต่อองค์กร สาเหตุความเสี่ยง ตัวผลักดันความเสี่ยง หรือตัวชี้วัดความเสี่ยงที่สำคัญ (Key Risk Indicatiors) ข้อมูลสารสนเทศต้องมีความถูกต้อง เชื่อถือได้ เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ และทันต่อเวลา ทั้งนี้ หน่วยงานอาจพิจารณาการรวบรวมการประมวลผล หรือการวิเคราะห์ความเสี่ยงแบบอัตโนมัติเพื่อลดข้อผิดพลาดจากบุคคล (Human errors)

- **การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง**

การบริหารจัดการความเสี่ยง ต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ความสมบูรณ์ของระบบบริหารจัดการความเสี่ยงขึ้นอยู่กับขนาด โครงสร้าง ศักยภาพขององค์กร รวมถึงการใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารจัดการความเสี่ยง หน่วยงานอาจพิจารณาทำ Benchmarking เพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์กรอย่างต่อเนื่อง หน่วยงานอาจพัฒนาระบบการบริหารจัดการความเสี่ยง เริ่มต้นจากการบริหารจัดการความเสี่ยงแบบ Silo พัฒนาเป็นการบริหารจัดการความเสี่ยงแบบบูรณาการ และพัฒนาต่อเนื่องโดยมีการฝังการบริหารจัดการความเสี่ยงเข้าสู่กระบวนการดำเนินงานโดยปกติของดำเนินงานและการตัดสินใจบนพื้นฐานข้อมูลด้านความเสี่ยง

/กระบวน...

กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง

กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง เป็นกระบวนการที่เป็นวงจรต่อเนื่อง ประกอบด้วย

1. การวิเคราะห์องค์กร
2. การกำหนดนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยง
3. การระบุความเสี่ยง
4. การประเมินความเสี่ยง
5. การตอบสนองความเสี่ยง
6. การติดตามและทบทวน

7. การสื่อสารและการรายงาน

➢ **การวิเคราะห์องค์กร (Organizational Analysis)**

องค์การบริหารส่วนตำบลบุ่ง ได้กำหนดวิสัยทัศน์ และยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบุ่ง ไว้ดังต่อไปนี้

<u>วิสัยทัศน์</u> (Vision)

"พัฒนาคุณภาพชีวิต ขจัดมลพิษสิ่งแวดล้อม พรั่งพร้อมการคมนาคม สร้างค่านิยมทางวัฒนธรรม น้อมนำเศรษฐกิจพอเพียง"

<u>ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา</u>

องค์การบริหารส่วนตำบลบุ่ง ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาองค์กร จำนวน 5 ด้าน

ยุทธศาสตร์ด้านที่ 1 พัฒนาสังคมให้เป็นเมืองน่าอยู่

ยุทธศาสตร์ด้านที่ 2 การศึกษาประเพณี วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์ด้านที่ 3 ส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ยุทธศาสตร์ด้านที่ 4 การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ด้านที่ 5 การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

<u>เป้าประสงค์</u>

1. การคมนาคมสะดวก ระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการเพียงพอและทั่วถึง
2. ประชาชนมีสุขภาพที่ดี มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
3. เศรษฐกิจชุมชนเข้มแข็ง ยั่งยืน ประชาชนพึ่งพาตนเองได้
4. เพิ่มพูนการเรียนรู้ของชุมชน ธำรงไว้ซึ่งศิลปะวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น
5. ประชาชนเข้าใจบทบาทหน้าที่และมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น
6. พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดความยั่งยืน
7. องค์การบริหารส่วนตำบลนาบุ่ง สามารถเป็นที่พึ่งของประชาชนในพื้นที่ได้

/ตัวชี้วัด...

<u>ตัวชี้วัด</u>

1. จำนวนการก่อสร้าง บำรุงรักษา ปรับปรุง ถนน ท่องระบานน้ำ และไฟฟ้า
2. จำนวนการขยายเขตไฟฟ้าเพื่อการเกษตรและไฟฟ้าสาธารณะเพื่อการเกษตร ครบ ทุกครัวเรือน
3. จำนวนปริมาณน้ำในการใช้อุปโภคบริโภคเพียงพอต่อความต้องการของประชากร

4. จำนวนการได้รับบริการสาธารณะ

5. จำนวนประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น มีความสงบสุข พึงปรารถนาร่วมกัน

6. จำนวนประชาชนมีสุขภาพร่างกายและสุขภาพจิตดี

7. จำนวนประชาชนได้รับการศึกษาและมีการศึกษาเพิ่มขึ้น

8. จำนวนเด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ป่วยโรคเอดส์ ผู้ติดยาเสพติด ผู้ป่วยจิตเภทและผู้ด้อยโอกาสได้รับการดูแลเพิ่มขึ้น

9. ประชาชนได้รับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน จำนวนอุบัติเหตุอาชญากรรม มีจำนวนลดลง

10. จำนวนผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล

11. จำนวนบุคลการและอุปกรณ์สารสนเทศ มีศักยภาพในการบริการประชาชนเพิ่มขึ้น

12. ความพึงพอใจของประชาชนผู้มาใช้บริการ

13. ประชาชนมีความรักและสามัคคีกันเพิ่มขึ้น

14. จำนวนปริมาณของมูลฝอยที่ให้บริการถูกสุขลักษณะ

15. จำนวนการปรับปรุง อนุรักษ์ทรัพยากรของท้องถิ่น

16. ประชากรมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์เห็นคุณค่าของทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น

<u>ค่าเป้าหมาย</u>

1. ก่อสร้าง บำรุงรักษา ปรับปรุง ถนนทองระบายน้ำ ไฟฟ้าให้ประชากรได้รับความสะดวกสบายในการสัญจรไปมา และมีแสงสว่างที่เพียงพอ จัดให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภคให้เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบุ่ง

2. ส่งเสริม สนับสนุนการประกอบอาชีพของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบุ่งให้มีรายได้เพิ่มขึ้นและพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันสู่ตลาดภายนอกได้

3. สนับสนุนเด็ก เยาวชน สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาสในสังคม ให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ให้ความเอื้ออาทรและสนับสนุนให้ผู้ด้อยโอกาสสามารถพึ่งพาตนเองได้ ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาให้ผู้ที่อยู่ในวัยศึกษาได้ศึกษาเล่าเรียน และอนุรักษ์และฟื้นฟู ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นให้เป็นเอกลักษณ์คงอยู่กับท้องถิ่นให้เป็นเอกลักษณ์คงอยู่กับท้องถิ่นสืบไป เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย และการป้องกันโรคต่างๆ ให้แก่ประชาชน เพื่อมุ่งหวังให้กับประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบุ่งมีสุขภาพที่สมบูรณ์

4. ส่งเสริมสนับสนุนการปกครองในระบบประชาธิปไตยโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลบุ่ง และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของทางราชการให้ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบุ่งทราบ เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจการพัฒนาด้ายต่างๆ การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ ประสิทธิภาพของบุคลากรในทุกส่วน

/5.ปรับปรุง...

5. ปรับปรุง อนุรักษ์ทรัพยากรของท้องถิ่น โดยการปลูกจิตสำนึกประชาชนในการอนุรักษ์ให้เป็นคุณค่าของทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น

<u>จุดยืนทางยุทธศาสตร์</u>

1. การพัฒนาชุมชนให้น่าอยู่อย่างมีความเข้มแข็ง โดยได้รับบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น เพื่อรองรับการขยายตัวของชุมชนและเศรษฐกิจ
2. การพัฒนาระบบการศึกษาและส่งเสริมศิลปะวัฒนธรรมท้องถิ่น
3. ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพคนและความเข้มแข็งของชุมชนในการพึ่งตนเอง
4. การบริหารทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ดิน น้ำ และพลังงานเพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ที่สมดุลยั่งยืน
5. การพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐที่ดีและมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

<u>การวิเคราะห์เพื่อพัฒนาท้องถิ่น</u>

องค์การบริหารส่วนตำบลบุ่ง ได้ทำการวิเคราะห์กรอบการจัดทำยุทธศาสตร์ เพื่อประเมินสถานภาพการพัฒนาในปัจจุบันและโอกาสในการพัฒนาในอนาคตขององค์กร ด้วยเทคนิค SWOT Analysis

การวิเคราะห์จุดแข็ง **(S = Stength)**	**การวิเคราะห์จุดอ่อน** **(W = Weakness)**
1. สภาพภูมิประเทศและสถานที่ตั้ง พื้นที่องค์การ บริหารส่วนตำบลบุ่งเป็นราบ มีดินอุดมสมบูรณ์ มีวามเหมาะสมกับการทำการเกษตร และตั้งอยู่ห่างจากเขตชุมชนเมืองอำนาจเจริญประมาณ 5 กิโลเมตร 2. บุคลากรในการดำเนินงาน องค์การบริหารส่วนตำบลมีบุคลากรที่มีประสิทธิภาพโดยได้รับการพัฒนาศักยภาพ พัฒนาความรู้ตามหน้าที่เป็นประจำทุกปี 3. ความสามัคคีและเอื้ออาทรต่อกันของคนในท้องถิ่น เนื่องจากสังคมในเขตองค์การบริการส่วนตำบลบุ่งเป็นสังคมเกษตร มีความสัมพันธ์กันทางเครือญาติ มีการยึดถือธรรมเนียมปฏิบัติในการเคารพเชื่อฟังผู้อาวุโส วิธีชีวิตยังต้องอาศัยพึงพิงกันอยู่ทำให้ปกระชาชนในตำบลเกิดความสามัคคีและเอื้ออาทรต่อกันเป็นอย่างดี	1. ความยากจน ประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วน ตำบลบุ่งมีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ประชาชนประสบปัญหาการว่างงาน ราคาผลผลิตทางการเกษตรไม่แน่นอน การขาดอาชีพเสริมการขาดเงินทุนในการประกอบอาชีพ ขาดความรู้และเทคโนโลยีที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ 2. โครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นไม่เพียงพอ การคมนาคม ไม่สะดวก ถึงแม่ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลบุ่งจะห่างจากตัวจังหวัดเพื่อ 5 กิโลเมตร แต่การเดินทางก็เป็นไปด้วยความลำบากเพราะเป็นถนนลูกรัง เป็นหลุมเป็นบ่อถนนเชื่อมต่อภายในหมู่บ้าน ยังต้องดำเนินการพัฒนาต่อไปรวมทั้งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคแหล่งน้ำเพื่อทำการเกษตรยังไม่เพียงพอ ระบบประปาหมู่บ้านยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ 3. งบประมาณในการจัดการ ถึงองค์การบริหารส่วนตำบลบุ่งจะมีรายได้จากการจัดเก็บภาษีและเงินอุดหนุนจากรัฐบาล แต่ก็ไม่เพียงพอต่อการพัฒนาเพื่อสนองต่อความต้องการของประชาชน 4. การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร สภาพการดำรงชีวิตของประชาชนเป็นอุปสรรคต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งการขาดศูนย์ข้อมูลข่าวสาร ความไม่กระตือรือร้นของ

	ประชาชนในการจะรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ทำให้ประชาชนขาดข้อมูลในการตัดสินใจ ขาดส่วนร่วมในการพัฒนาและขาดการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ 5. การรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาอาชีพ ประชาชนในตำบล บุ่ง ขาดการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาอาชีพ
การวิเคราะห์โอกาส **(O = Opportunity)**	**การวิเคราะห์อุปสรรค** **(T = Threat)**
1. การปฏิบัติการเมืองและระบบราชการ ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 กำหนดให้มีการกระจ่ายให้ท้องถิ่นมีอำนาจในการบริหารจัดการ ทำให้มีการถ่ายโอนภารกิจต่างๆที่อยู่ตามกระทรวง ทบวง กรม ให้แก่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ท้องถิ่นสามารถบริหารจัดการงบประมาณ กำหนดและวางแผนพัฒนาได้ตามความต้องการท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี 2. นโยบายรัฐบาล รัฐบาลในชุดปัจจุบันมีนโยบายที่จะ แก้ปัญหาความยากจนโดยจัดเป็นปัญหาเร่งด่วนที่จะดำเนินการแก้ไข โครงการของรัฐเอื้อปกระโยชน์ต่อประชาชนฐานรากทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพ การหาตลาด 3. นโยบายการพัฒนาของจังหวัด จังหวัดอำนาจเจริญมีการส่งเสริมการปลูกข้าวหอมมะลิมรที่เป็นรูปธรรม ทำให้ราคาข้าวหอมมะลิสูงขึ้นมีการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ชุมชน 4. กระแสเศรษฐกิจพอเพียง หลังจากเกิดวิกฤตทาง เศรษฐกิจในปี 2540 ทำให้ประชาชนที่อพยพไปทำงานในเขตอุตสาหกรรมกลับมาประกอบอาชีพอยู่ที่บ้าน มีการส่งเสริมให้ประกอบอาชีพการเกษตรตามทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หากมีการส่งเสริมและพัฒนาให้ความรู้กับคนกลุ่มนี้อย่างจริงจัง จะเป็นการสร้างความเข็มแข็งให้กับชุมชนอย่างยั่งยืน 5. ภาวะเศรษฐกิจที่ฟื้นตัว จากการกระตุ้นเศรษฐกิจ ขอรัฐลาล ทำให้ภาวะเศรษฐกิจฟื้นตัว มีการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคมากขึ้น ส่งผลให้สินค้าทางการเกษตรมีราคาสูงขึ้นทำให้เกษตรกรมีกำลังใจในการประกอบอาชีพ มีการพัฒนาอาชีพเพิ่มมากขึ้น	1. การทำการเกษตรแบบที่ต้องอาศัยธรรมชาติเป็นหลัก เนื่องจากในเขตองค์การบราหารส่วนตำบลบุ่งระบบการบริหารจัดการด้านน้ำยังไม่มีประสิทธิภาพ การประกอบอาชัพทางการเกษตรของประชาชนอาศัยธรรมชาติเป็นหลัก ทำให้บางปกีฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล ฝนทิ้งช่วง เป็นอุปสรรค์ในการประกอบอาชีพ 2. การแข่งขันทางผลิตภัณฑ์ ประชาชนในเขตองค์การ บริหารส่วนตำบลบุ่ง ประกอบอาชีพางการเกษตรเหมือนกับประชาชนในเขตพื้นที่อื่น ผลผลิตที่ได้เหมือนกับท้องถิ่นอื่น ทำให้เกิดการแข่งขันทางด้านราคาผลผลิตล้นตลาด ถูกพ่อค้าคนกลางเอารัดเอาเปรียบราคาผลผลิตตกต่ำไม่คุ้มทุน 3. การขาดข้อมูลในการประกอบอาชีพ ถึงแม้รัฐบาลที่ ผ่านมาจะมีโครงการก่องทุนหมู่บ้านเพื่อเป็นแหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพของประชาชน แต่ก็ไม่สามารถทำให้มีการพัฒนาอาชีพเท่าที่ควร เพราะประชาชนขาดข้อมูลในการวางแผนต่อการตัดสินใจ ทำให้ประสบปัญหาขาดทุนและประสบกับปกัญหาเป็นหนี้ 4. ผลกระทบจากการค้าเสรี จากการเปิดตลาดในระบบการค้าเสรีซึ่งทำให้การค้าขายเป็นไปด้วยความสะดวก แต่สินค้าทางการเกษตรได้รับผลกระทบอย่างต่อเนื่อง เพราะเป็นการผลิตสินค้าอย่างเดียวกันจำนวนมาก ทำให้ราคาต่ำ และเกษตรกรยังมีการผลิตแบบวิธีเก่าที่ทำให้ผลผลิตที่ได้ไม่สามารถแข่งขันกับตลาดภายนอกได้ ต้นทุนในการผลิตสูง เกิดการขาดทุน

- **การกำหนดนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยง (Determination of risk management policies)**

เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการบริหารความเสี่ยง องค์การบริหารส่วนตำบลบุ่ง ได้กำหนดกรอบนโยบายในการบริหารความเสี่ยง วิธีการดำเนินงาน และแผนการดำเนินงานการบริหารความเสี่ยง ดังนี้

1. มุ่งเน้นการบริหารความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์และนโยบาย รวมทั้งชื่อเสียงและภาพลักษณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล

2. จัดการบริหารความเสี่ยงให้มีประสิทธิภาพสูงสุดและอยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ ให้พนักงาน ส่วนตำบลทุกคน มีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารความเสี่ยง

3. ส่งเสริมให้พนักงานส่วนตำบลทั่วทั้งองค์กร ได้รับรู้และป้องกันความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นทั้งหมด

4. ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นตามสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป ทั้งจากปัจจัยภายในและภายนอกองค์กรอย่างต่อเนื่อง

5. ส่งเสริมให้การบริหารความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม ที่นำไปสู่การสร้างสรรค์ มูลค่าให้แก่องค์กร

/6. ให้มีกระบวนการ...

6. ให้มีกระบวนการบริหารความเสี่ยงองค์กร ที่เป็นไปตามมาตรฐานที่ดีตามแนวปฏิบัติสากล เพื่อการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบุ่ง อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดการพัฒนาและมีการปฏิบัติงานด้านการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร ในทิศทางเดียวกัน โดยนำระบบการบริหารความเสี่ยงมาเป็นส่วนหนึ่งในการตัดสินใจ การวางแผนกลยุทธ์ แผนงาน และการดำเนินงานของผู้บริหาร ข้าราชการ พนักงานและลูกจ้าง รวมถึงการมุ่งเน้นให้บรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ที่กำหนดไว้ เพื่อสร้างความเป็นเลิศและสร้างความเชื่อมั่นของผู้เกี่ยวข้อง

7. มีการกำหนดแนวทางป้องกันและบรรเทาความเสี่ยง จากการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบุ่ง เพื่อหลีกเลี่ยงความเสียหาย หรือความสูญเสียที่อาจจะเกิดขึ้น รวมถึงการติดตามและประเมินผล การบริหารความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ มีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในกระบวนการบริหารความเสี่ยงขององค์กร และสนับสนุนให้บุคลากรทุกระดับสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารอย่างทั่วถึง ตลอดจนการจัดระบบการรายงานความเสี่ยงให้ผู้บริหารส่วนท้องถิ่น ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลและเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

- **การระบุความเสี่ยงต่าง ๆ (Event Identification)**

องค์การบริหารส่วนตำบลบุ่ง ได้นำแนวคิดเรื่องหลักธรรมาภิบาลที่เกี่ยวข้องแต่ละด้านมาเป็นปัจจัยในการวิเคราะห์ความเสี่ยงของแต่ละแผนงาน/โครงการ โดยคำนึงถึงปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ ซึ่งสัญญาณบ่งชี้อันจะนำไปสู่ความเสี่ยงที่แผนงาน/โครงการไม่ประสบความสำเร็จ โดยดูทั้งปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอกเป็นส่วนประกอบในการดำเนินการวิเคราะห์ ดังกล่าว

- *<u>ปัจจัยภายใน</u>* หมายถึง ความเสี่ยงที่สามารถควบคุมได้โดยองค์กร เช่น กฎระเบียบข้อบังคับขององค์กร วัฒนธรรมองค์กร นโยบายการบริหาร ความรู้/ความสามารถของบุคลากร กระบวนการทำงาน ข้อมูล/ระบบสารสนเทศ และเครื่องมืออุปกรณ์ เป็นต้น

- *<u>ปัจจัยภายนอก</u>* หมายถึง ความเสี่ยงที่ไม่สามารถควบคุมการเกิดได้โดยองค์กร เช่น ภาวะเศรษฐกิจสังคม การเมือง กฎหมาย ผู้รับบริการ เครือข่าย เทคโนโลยี ภัยธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

ในการวิเคราะห์เพื่อระบุความเสี่ยงต่างๆ อาจพิจารณาจากปัจจัยเสี่ยงในหลายด้าน เช่น

1. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risks : S)

เกี่ยวกับการบรรลุเป้าหมาย และพันธกิจในภาพรวม โดยความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นเป็นความเสี่ยงเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์เหตุการณ์ภายนอกส่งผลต่อกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ไม่สอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ วิสัยทัศน์ การกำหนดกลยุทธ์ที่ขาดการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชน การร่วมมือกับองค์กรอิสระทำให้โครงการขาดการยอมรับโครงการไม่ได้นำไปสู่การแก้ไข การตอบสนองต่อความต้องการของผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างแท้จริง หรือเป็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจผิดพลาดหรือนำการตัดสินใจนั้นมาใช้อย่างไม่ถูกต้อง

2. ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risks : F)

เป็นความเสี่ยงเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณและการเงิน เช่น การบริหารการเงินไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม ทำให้ขาดประสิทธิภาพ และไม่ทันต่อสถานการณ์หรือเป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการเงินขององค์กร เช่น การประมาณการงบประมาณไม่เพียงพอและไม่สอดคล้องกับขั้นตอนการดำเนินการ เป็นต้น

/3.ความเสี่ยง...

3. ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risks : O)

เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพ ประสิทธิผลหรือผลการปฏิบัติงาน โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็นความเสี่ยงเนื่องจากระบบงานภายในขององค์กรกระบวนการ เทคโนโลยี หรือนวัตกรรมที่ใช้ บุคลากร ความเพียงพอ ของข้อมูลส่งผลต่อประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการดำเนินโครงการ

4. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/กฎระเบียบ (Legal Risks : L)

เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบต่างๆ โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็นความเสี่ยงเนื่องจากความไม่ชัดเจน ความไม่ทันสมัย หรือความไม่ครอบคลุมของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ รวมทั้ง การทำนิติกรรมสัญญา การร่างสัญญาที่ไม่ครอบคลุม การดำเนินงานในการวิเคราะห์ความเสี่ยงนั้นนอกจากส่วนราชการจะพิจารณาปัจจัยเสี่ยงจากด้านต่างๆ แล้วจะต้องนำแนวคิดเรื่องธรรมาภิบาลที่เกี่ยวข้องในแต่ละด้านมาเป็นปัจจัยในการวิเคราะห์ความเสี่ยง เช่น

4.1 ด้านกลยุทธ์ โครงการที่คัดเลือกมานั้นอาจมีความเสี่ยงต่อเรื่องประสิทธิผล และการมีส่วนร่วม

4.2 ด้านการดำเนินงาน อาจมีความเสี่ยงต่อเรื่องประสิทธิภาพ และความโปร่งใส

4.3 ด้านการเงิน อาจมีความเสี่ยงต่อเรื่องนิติธรรม และภาระรับผิดชอบ

4.4 ด้านกฎหมาย/กฎระเบียบ อาจมีความเสี่ยงต่อเรื่องนิติธรรม และความเสมอภาค

ทั้งนี้ ความเสี่ยงเรื่องหลักธรรมาภิบาล ที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินแผนงาน/โครงการ เพื่อให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ได้แก่

1. หลักประสิทธิผล (Effectiveness) : ผลการปฏิบัติราชการที่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขอแผนการปฏิบัติราชการตามที่ได้รับงบประมาณดำเนินการ รวมถึงสามารถเทียบเคียงกับองค์กรอื่น หรือองค์กรที่มีภารกิจคล้ายคลึงกันและมีผลการปฏิบัติงานในระดับชั้นนำของประเทศเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อประชาชนโดยการปฏิบัติราชการจะต้องมีทิศทางยุทธศาสตร์ และเป้าประสงค์ที่ชัดเจน มีกระบวนการปฏิบัติงานและระบบงานที่เป็นมาตรฐาน รวมถึงมีการติดตาม ประเมินผล และพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

2. หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) : การบริหารราชการตามแนวทางการกำกับดูแลที่ดี ที่มีการออกแบบกระบวนการปฏิบัติงาน โดยการใช้เทคนิคและเครื่องมือการบริหารจัดการที่เหมาะสม ให้องค์กรสามารถใช้ทรัพยากรทั้งด้านต้นทุน แรงงาน และระยะเวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาขีดความสามารถ ในการปฏิบัติราชการตามภารกิจ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม

3. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) : กระบวนการที่ข้าราชการ ประชาชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม มีโอกาสได้เข้าร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทักษะ ร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง ร่วมคิดแนวทาง ร่วมการแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และร่วมกระบวน การพัฒนาในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนา

4. หลักความโปร่งใส (Transparency) : กระบวนการเปิดเผยอย่างตรงไปตรงมา ชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัย และสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอันไม่ต้องห้ามตามกฎหมายได้อย่างเสรี โดยประชาชนสามารถรู้ ทุกขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมหรือกระบวนการต่าง ๆ และสามารถตรวจสอบได้

5. หลักการตอบสนอง (Responsiveness) : การให้บริการที่สามารถดำเนินการได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด และสร้างความเชื่อมั่น ความไว้วางใจ รวมถึงตอบสนองความคาดหวัง ความต้องการของประชาชนผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความหลากหลายและมีความแตกต่าง

/6.หลักภาระ...

6. หลักภาระรับผิดชอบ (Accountability) : การแสดงความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่และผลงานต่อเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยความรับผิดชอบนั้นควรอยู่ในระดับที่สนองต่อความคาดหวังของสาธารณะ รวมทั้งการแสดงถึงความสำนึกในการรับผิดชอบต่อปัญหาสาธารณะ

7. หลักนิติธรรม (Rule of Law) : การใช้อำนาจของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับในการบริหารราชการด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติและคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

8. หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) : การถ่ายโอนอำนาจการตัดสินในทรัพยากรและภารกิจให้แก่สำนัก/กอง โดยมีอิสระตามสมควร รวมถึงการมอบอำนาจและความรับผิดชอบใน

การตัดสินใจและการดำเนินการให้แก่บุคลากร โดยมุ่งเน้นการสร้างความพึงพอใจในการให้บริการต่อผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งนี้ การกระจายอำนาจการตัดสินใจที่ดี บุคลากรต้องมีความรู้ความสามารถและข้อมูลสนับสนุนเพื่อให้เกิดการตัดสินใจที่เหมาะสม

9. หลักความเสมอภาค (Equity) : การได้รับการปฏิบัติและได้รับบริการอย่างเท่าเทียมกันโดยไม่มีการแบ่งแยกด้านชาย/หญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพสถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษา การฝึกอบรม และอื่น ๆ

5. ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Technology Risks : T)

องค์การบริหารส่วนตำบลบุ่ง ได้กำหนดประเภทความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ตามแนวทางของ COSO (Committee of Sponsoring Organization) ออกได้ เป็น 8 ประเภท ดังนี้

5.1 ความเสี่ยงด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม (Physical and Environment Risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากภัยคุกคามทั้งภัยจากธรรมชาติ และภัยที่มนุษย์ทำขึ้น เช่น วาตภัย อุทกภัย อัคคีภัย ฟ้าผ่า กระแสไฟฟ้าขัดข้อง การชุมนุมประท้วง การก่อการร้าย รวมถึงการไม่มีระบบรักษาความปลอดภัยห้องปฏิบัติการระบบเครือข่ายและคอมพิวเตอร์ เครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย และระบบสื่อสารที่มีประสิทธิภาพเพียงพอ

5.2 ความเสี่ยงด้านบุคลากร (Human Risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากบุคลากร ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร ทั้งในด้านการวางแผน การตรวจสอบการทำงาน การมอบหมายหน้าที่และสิทธิของบุคลากร และคณะทำงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการทุกฝ่ายอย่างละเอียด เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ ในการใช้งาน การดูแลรักษาความปลอดภัยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รวมทั้ง บุคลากรภายนอกที่เกี่ยวข้อง ทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งล้วนแต่เป็นความเสี่ยงทั้งสิ้น

5.3 ความเสี่ยงด้านอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Hardware and Data Communication Risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากความผิดพลาดของอุปกรณ์ การเคลื่อนย้ายตัวเครื่องอุปกรณ์ การติดตั้งอุปกรณ์ในพื้นที่ไม่เหมาะสม การถูกภัยคุกคามจากภัยต่างๆ เช่น ไวรัสคอมพิวเตอร์ alware, Trojan, Adware เป็นต้น ทั้งที่เป็นการโจมตีจากภายในและมาจากภายนอก โดยผ่านทางเครือข่าย (Networks) หรือจากคอมพิวเตอร์โดยตรง เช่น จาก USB Flash Drive หรือ USB External Hard Disk Drive เป็นต้น

5.4 ความเสี่ยงด้านโปรแกรมคอมพิวเตอร์ (Software Risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากระบบการทำงานของโปรแกรมต่างๆ เช่น การใช้โปรแกรมที่ไม่มีการอัพเดทให้ทันสมัย เพื่อลดช่องโหว่ที่อาจเกิดจาก Bug ของซอฟต์แวร์นั้นๆ หรือการถูกผู้ไม่หวังดี (Hacker) เข้ามาทำลายระบบ หรือการใช้ซอฟต์แวร์ที่ไม่มีลิขสิทธิ์ ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลอาจถูกฟ้องร้องให้ต้องชำระค่าละเมิดลิขสิทธิ์ เป็นต้น

/5.5 ความเสี่ยง...

5.5 ความเสี่ยงด้านระบบข้อมูล (Database Risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากฐานข้อมูล ต่างๆ ในระบบสารสนเทศและการสื่อสารอันอาจจะ ก่อให้เกิดความเสียหาย เนื่องจากข้อมูลถูกทำลาย ความเสี่ยงจากผู้บุกรุกข้อมูล เพื่อการโจรกรรมข้อมูลที่สำคัญ การลักลอบเข้ามาแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูล ทำให้เกิดความเสียหาย ขาดความน่าเชื่อถือและสร้างความเสื่อมเสียแก่องค์กร ความเสี่ยงเหล่านี้ทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องมีการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านข้อมูล ดังนั้น การรักษาความปลอดภัยของข้อมูลจึงเป็นเรื่องสำคัญ เนื่องจากข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสารเป็น ปัจจัยสำคัญสำหรับผู้บริหาร ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรง รวมถึงประชาชนทั่วไป ดังนั้น การรักษาความปลอดภัยของระบบข้อมูลและคอมพิวเตอร์จากภัยต่างๆ ทั้งภัยจากคน ภัยจากธรรมชาติ หรือเหตุการณ์ใดๆ จึงมีความสำคัญและจำเป็นที่จะต้องมีการป้องกันเพื่อให้เกิดความมั่นคงต่อระบบข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยี แผนบริหารความเสี่ยงด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

- **การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)**

การประเมินความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่ประกอบด้วยการวิเคราะห์ การประเมินและการจัดระดับความเสี่ยง ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ

1. การกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐาน เป็นเกณฑ์ที่จะใช้ประเมินความเสี่ยง ได้แก่ โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) และระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงต้องกำหนดเกณฑ์ของหน่วยงานขึ้น ซึ่งอาจกำหนดได้ทั้งเกณฑ์เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การกำหนดเกณฑ์ของโอกาสที่เกิดความเสี่ยงอาจกำหนดเป็นเกณฑ์ 5 ระดับ (สูงมาก/สูง/ปานกลาง/น้อย/น้อยมาก) ส่วนระดับของความเสี่ยงอาจกำหนดเป็นเกณฑ์ 4 ระดับ (สูงมาก สูง ปานกลาง และน้อย)

2. การประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยง เป็นการนำความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงแต่ละปัจจัยที่ระบุไว้มาประเมินโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงเหล่านั้น และประเมินระดับความรุนแรงหรือมูลค่าความเสียหายจากความเสี่ยงตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด เพื่อให้เห็นระดับความเสี่ยง ซึ่งแต่ละความเสี่ยงจะมีความรุนแรงแตกต่างกัน ทั้งนี้ การควบคุมความเสี่ยงหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยงนั้น ก็จะขึ้นอยู่กับมาตรการควบคุมความเสี่ยงขององค์กร โดยมีการประเมินใน 2 มิติ ได้แก่ มิติผลกระทบ และมิติโอกาสของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น

เกณฑ์การประเมินผลกระทบ เป็นดังนี้

1. ระดับโอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ (Likelihood) กำหนดไว้ 5 ระดับ ดังนี้

ระดับโอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ (เชิงคุณภาพ)		
ระดับ	**โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง**	**คำอธิบาย**
5	สูงมาก	มีโอกาสในการเกิดความเสี่ยงสูงมาก

4	สูง	มีโอกาสในการเกิดความเสี่ยงค่อนข้างสูงหรือบ่อยๆ
3	ปานกลาง	มีโอกาสในการเกิดความเสี่ยงเป็นบางครั้ง
2	น้อย	อาจมีโอกาสในการเกิดความเสี่ยงนานๆ ครั้ง
1	น้อยมาก	แทบไม่มีโอกาสในการเกิดความเสี่ยงเลย

/2. ระดับความรุนแรง...

2. ระดับความรุนแรงของผลกระทบความเสี่ยง (Impact) กำหนดไว้ 5 ระดับ ดังนี้

ระดับโอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ (เชิงปริมาณ)		
ระดับ	**โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง**	**คำอธิบาย**
5	สูงมาก	5 ครั้ง/ปี
4	สูง	4 ครั้ง/ปี
3	ปานกลาง	3 ครั้ง/ปี
2	น้อย	2 ครั้ง/ปี
1	น้อยมาก	1 ครั้ง/ปี

2.1 กรณีความรุนแรงที่ส่งผลกระทบด้านกลยุทธ์ (Strategic Risks : S)

ระดับโอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ (เชิงปริมาณ)		
ระดับ	**ผลกระทบ**	**คำอธิบาย**
5	สูงมาก	หน่วยงานไม่มีความสามารถในการจัดการความเสี่ยง ไม่มีแผนในการจัดการความเสี่ยง
4	สูง	หน่วยงานมีความสามารถในการจัดการความเสี่ยงต่ำ มีแผนในการจัดการความเสี่ยงแบบไม่สมบูรณ์
3	ปานกลาง	หน่วยงานมีความสามารถในการจัดการความเสี่ยงปานกลาง มีแผนในการจัดการความเสี่ยงสำหรับความเสี่ยงที่เพียงพอ
2	น้อย	หน่วยงานมีความสามารถในการจัดการความเสี่ยงสูง มีแผนในการจัดการความเสี่ยงที่ดี
1	น้อยมาก	หน่วยงานมีความสามารถในการจัดการความเสี่ยงสูง

		มาก มีแผนในการจัดการความเสี่ยงที่ดีมาก และมีการกำหนดมาตรการในการตอบสนองความเสี่ยงหลายวิธี

2.2 กรณีความรุนแรงที่ส่งผลกระทบด้านการเงิน (Financail Risks : F)

2.2.1 กรณีความรุนแรงที่สามารถวัดเป็นตัวเงินได้

ระดับโอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ (เชิงปริมาณ)		
ระดับ	**ผลกระทบ**	**คำอธิบาย**
5	สูงมาก	มากกว่า 100,001 บาทขึ้นไป
4	สูง	มีมากกว่า 50,001 บาท แต่ไม่เกิน 100,000 บาท
3	ปานกลาง	มีมากกว่า 10,001 บาท แต่ไม่เกิน 50,000 บาท
2	น้อย	มีมากกว่า 5,001 บาท แต่ไม่เกิน 10,000 บาท
1	น้อยมาก	ไม่เกิน 5,000 บาท

/2.2.2กรณีความรุนแรง....

2.2.2 กรณีความรุนแรงที่ไม่สามารถวัดเป็นตัวเงินได้

ระดับโอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ (เชิงปริมาณ)		
ระดับ	**ผลกระทบ**	**คำอธิบาย**
5	สูงมาก	โอกาสเกิดมากกว่า 90% ในช่วงระยะเวลาของงาน/ระบบ/โครงการ ความถี่ของการเกิดขึ้นทุก 6 เดือน
4	สูง	โอกาสเกิด 70 - 90% ในช่วงระยะเวลาของงาน/ระบบ/โครงการ หรือเกิดขึ้นทุกปี
3	ปานกลาง	โอกาสเกิด 40 - 69% ในช่วงระยะเวลาของงาน/ระบบ/โครงการ หรือเกิดขึ้นทุก 2 ปี
2	น้อย	โอกาสเกิด 20 – 39% ในช่วงระยะเวลาของงาน/ระบบ/โครงการ หรือเกิดขึ้นทุก 3 ปี
1	น้อยมาก	โอกาสเกิดน้อยกว่า 20 – 39% ในช่วงระยะเวลาของงาน/ระบบ/โครงการ หรือเกิดขึ้นทุก 5 ปี

2.3 กรณีความรุนแรงที่ส่งผลกระทบด้านการดำเนินงาน (Operation Risks : O)

ระดับโอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ (เชิงปริมาณ)		
ระดับ	**ผลกระทบ**	**คำอธิบาย**
5	สูงมาก	การเกิดขึ้นของความเสี่ยงและกระทบต่อองค์กรแบบทันทีและไม่มีสัญญาณแจ้ง
4	สูง	การเกิดขึ้นของความเสี่ยงและกระทบต่อองค์กรภายใน 2 – 3 สัปดาห์

3	ปานกลาง	การเกิดขึ้นของความเสี่ยงและกระทบต่อองค์กร ภายใน 2 – 3 เดือน
2	น้อย	การเกิดขึ้นของความเสี่ยงและกระทบต่อองค์กร ภายใน 3 – 6 เดือน
1	น้อยมาก	การเกิดขึ้นของความเสี่ยงและกระทบต่อองค์กร มากกว่า 6 เดือน

2.4 กรณีความรุนแรงที่ส่งผลกระทบด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/กฎระเบียบ (Legal Risks : L)

ระดับโอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ (เชิงปริมาณ)		
ระดับ	**ผลกระทบ**	**คำอธิบาย**
5	สูงมาก	- มีการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ ประกาศ มติคณะรัฐมนตรี รวมถึงกฎ/นโยบาย/คู่มือ/แนวทางปฏิบัติของหน่วยงาน - บุคลากรขาดประสบการณ์และความรู้ ความเข้าใจในระเบียบและการตีความหนังสือสั่งการ
4	สูง	- มีการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ ประกาศ มติคณะรัฐมนตรี รวม /หลักเกณฑ์..... นโยบาย/คู่มือ/แนวทางปฏิบัติของหน่วยงาน - บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ ในการปฏิบัติการ มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 1 ปี
3	ปานกลาง	- มีการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ ประกาศ มติคณะรัฐมนตรี รวมถึงกฎ/นโยบาย/คู่มือ/แนวทางปฏิบัติของหน่วยงาน - บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ ในการปฏิบัติการ มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี
2	น้อย	- มีการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ ประกาศ มติคณะรัฐมนตรี รวมถึงกฎ/นโยบาย/คู่มือ/แนวทางปฏิบัติของหน่วยงาน - บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ ในการปฏิบัติการ มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 5 ปี แต่ไม่เกิน 10 ปี
1	น้อยมาก	- มีการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ

		หลักเกณฑ์ ประกาศ มติคณะรัฐมนตรี รวมถึงกฎ/นโยบาย/คู่มือ/แนวทางปฏิบัติของหน่วยงาน - บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ ในการปฏิบัติการ มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปี

2.5 กรณีความรุนแรงที่ส่งผลกระทบด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

(Technology Risks : T)

ระดับโอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ (เชิงปริมาณ)		
ระดับ	**ผลกระทบ**	**คำอธิบาย**
5	สูงมาก	การเข้าถึงและการส่งต่อข้อมูลที่มีความอ่อนไหว ไม่มีการแบ่งประเภทข้อมูล ขาดมาตรการหรือการกำหนดสิทธิการเข้าถึงข้อมูล ขาดความรู้ความเข้าใจการส่งต่อข้อมูลของบุคลากร หรือบุคลากรไม่ได้ตระหนักถึงความสำคัญของข้อมูลทางราชการ และไม่มีนโยบายในการจัดเก็บ/ทำลายข้อมูลที่ชัดเจน
4	สูง	การเข้าถึงและการส่งต่อข้อมูลที่มีความอ่อนไหว มีการแบ่งประเภทข้อมูลแต่ไม่ชัดเจน ไม่มีการกำหนดมาตรการหรือการกำหนดสิทธิการเข้าถึงข้อมูล ขาดความรู้ความเข้าใจการส่งต่อข้อมูลของบุคลากร หรือบุคลากรไม่ได้ตระหนักถึงความสำคัญของข้อมูลทางราชการ และไม่มีนโยบายในการจัดเก็บ/ทำ /ข้อมูลทางราชการ... ที่ชัดเจน
3	ปานกลาง	การเข้าถึงและการส่งต่อข้อมูลที่มีความอ่อนไหว มีการแบ่งประเภทข้อมูลที่ชัดเจน มีการกำหนดมาตรการหรือการกำหนดสิทธิการเข้าถึงข้อมูล แต่ยังขาดความรู้ความเข้าใจการส่งต่อข้อมูลของบุคลากร หรือบุคลากรไม่ได้ตระหนักถึงความสำคัญของข้อมูลทางราชการ และไม่มีนโยบายในการจัดเก็บ/ทำลายข้อมูลที่ชัดเจน
2	น้อย	การเข้าถึงและการส่งต่อข้อมูลที่มีความอ่อนไหว มีการแบ่งประเภทข้อมูลที่ชัดเจน มีการกำหนดมาตรการหรือการกำหนดสิทธิการเข้าถึงข้อมูล บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจการส่งต่อข้อมูลของบุคลากร หรือ

		บุคลากรได้ตระหนักถึงความสำคัญของข้อมูลทางราชการ และไม่มีนโยบายในการจัดเก็บ/ทำลายข้อมูลที่ชัดเจน
1	น้อยมาก	การเข้าถึงและการส่งต่อข้อมูลที่มีความอ่อนไหว มีการแบ่งประเภทข้อมูลชัดเจน มีการกำหนดมาตรการหรือการกำหนดสิทธิการเข้าถึงข้อมูล บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจการส่งต่อข้อมูลของบุคลากร หรือบุคลากรได้ตระหนักถึงความสำคัญของข้อมูลทางราชการ และมีนโยบายในการจัดเก็บ/ทำลายข้อมูลที่ชัดเจน

3. การวิเคราะห์ความเสี่ยง (Degree of Risk) เป็นการดูความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง

และผลกระทบของความเสี่ยงต่อองค์กร ว่าจะก่อให้เกิดระดับความเสี่ยงในระดับใด โดยใช้ตารางระดับความเสี่ยงสูงสุดที่จะต้องบริหารจัดการก่อน ดังรูป

ตารางระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

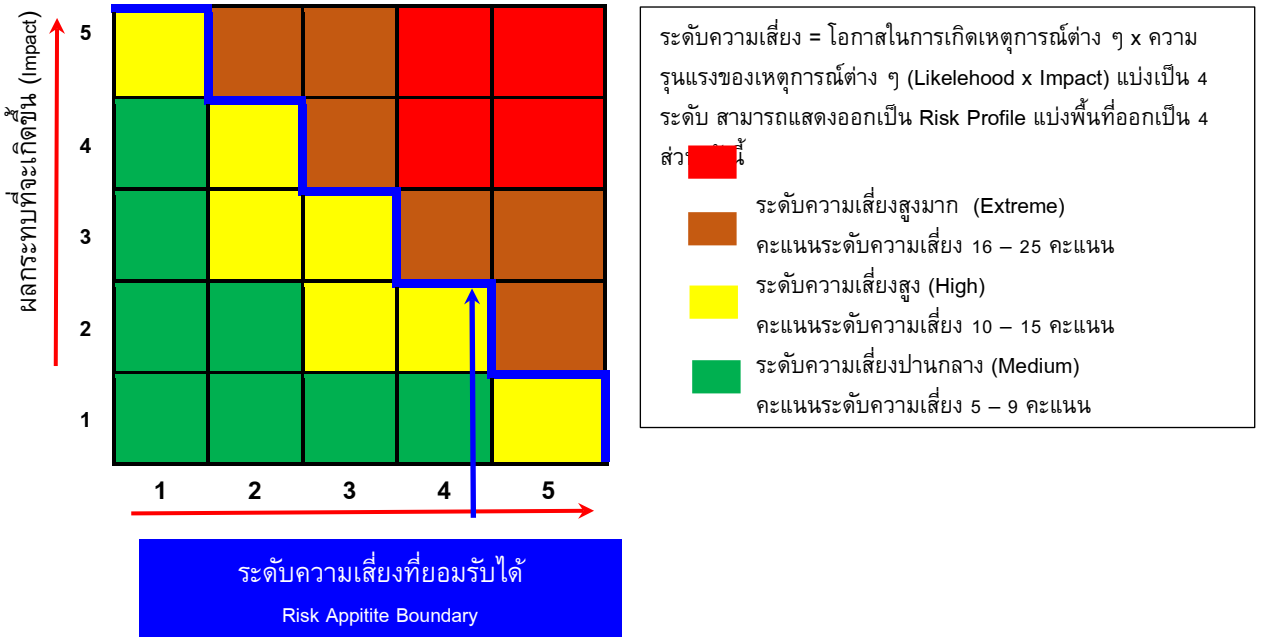

4. การจัดลำดับความเสี่ยง เป็นการจัดลำดับความรุนแรงของความเสี่ยงที่มีผลต่อองค์กร เพื่อพิจารณากำหนดกิจกรรมการควบคุมในแต่ละสาเหตุของความเสี่ยงที่สำคัญให้เหมาะสม โดยพิจารณาจากระดับความเสี่ยง ที่ประเมินได้ เลือกความเสี่ยงที่มีระดับสูงมากหรือสูง จัดทำแผนการบริหารความเสี่ยงเป็นลำดับแรก

เมื่อได้ค่าระดับความเสี่ยงแล้ว นำมาจัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยง เพื่อพิจารณากำหนดกิจกรรมควบคุมในแต่ละสาเหตุของความเสี่ยงที่สำคัญและเหมาะสม โดยพิจารณาจากระดับความเสี่ยงและผลกระทบของความเสี่ยงที่ประเมินได้ตามตารางประเมินความเสี่ยง โดยการจัดลำดับ 4 ลำดับ <u>สูงมาก สูง ปานกลาง และต่ำ</u> และเลือกความเสี่ยงที่มีระดับสูงมากและสูง มาจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงในขั้นตอนต่อไป ในการประเมินความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยงที่ได้จากการพิจารณา

จัดระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และผลกระทบที่เกิดขึ้น และขอบเขตของระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้

/ระดับความเสี่ยง...

ระดับความเสี่ยง = โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ x ความรุนแรงของเหตุการณ์

โดยใช้เกณฑ์ในการจัดแบ่ง ดังนี้

ระดับคะแนนความเสี่ยง	จัดระดับความ	กลยุทธ์ในการจัดการความเสี่ยง	โซนสี
1 – 4	ต่ำ	ยอมรับความเสี่ยง	เขียว
5 – 9	ปานกลาง	ยอมรับความเสี่ยง แต่มีแผนควบคุมความเสี่ยง	เหลือง
10 – 15	สูง	มีแผนลดความเสี่ยง	ส้ม
16 – 25	สูงมาก	มีแผนลดและประเมินซ้ำหรือถ่ายโอนความเสี่ยง	แดง

แผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)

การวัดระดับความเสี่ยง

มาก ↑ ผลกระทบ	**ความเสี่ยงปานกลาง** - ผลกระทบรุนแรงมาก - โอกาสเกิดน้อย	**ความเสี่ยงสูง** - ผลกระทบรุนแรงมาก - โอกาสเกิดมาก
น้อย	**ความเสี่ยงต่ำ** - ผลกระทบน้อย - โอกาสเกิดน้อย	**ความเสี่ยงปานกลาง** - ผลกระทบน้อย - โอกาสเกิดมาก

โอกาสที่จะเกิด → มาก

ระดับการยอมรับความเสี่ยง (Degree of Acceptance)

โอกาส / ผลกระทบ	เกิดขึ้นยาก (1)	เกิดขึ้นน้อย (2)	เกิดขึ้นบ้าง (3)	เกิดขึ้นสูง (4)	เกิดขึ้นสูงมาก (5)

ระดับความเสี่ยงที่ไม่สามารถยอมรับ

มาตรการควบคุมความเสี่ยง

สูงมาก (5)	5	10	15	20	25
สูง (4)	4	8	12	16	20
ปานกลาง (3)	3	6	9	12	15
น้อย (2)	2	4	6	8	10
น้อยมาก (1)	1	2	3	4	5

ยอมรับได้

/1)ระดับความเสี่ยง...

1) ระดับความเสี่ยง	16 – 25	คะแนน	(สูงมาก)	ต้องกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด
2) ระดับความเสี่ยง	10 – 15	คะแนน	(สูง)	ต้องเฝ้าระวัง
3) ระดับความเสี่ยงปกติ	5 – 9	คะแนน	(ปานกลาง)	พอจะยอมรับได้ใช้วิธีควบคุม

➢ การตอบสนองความเสี่ยง

องค์การบริหารส่วนตำบลนาผือ มีการกำหนดแนวทางการตอบสนองความเสี่ยง โดยมุ่งเน้นให้องค์กรสามารถบริหารความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และมีการกำหนดแนวทางบริหารจัดการความเสี่ยงออกเป็น 4 แนวทางหลัก คือ

1. การยอมรับ (Take , Accept) หมายถึง การที่ความเสี่ยงนั้นสามารถยอมรับได้ ภายใต้การควบคุมที่มีอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งไม่ต้องดำเนินการใดๆ เช่น กรณีที่มีความเสี่ยงในระดับไม่รุนแรงและไม่คุ้มค่าที่จะดำเนินการใดๆ ให้ขออนุมัติหลักการรับความเสี่ยงไว้และไม่ดำเนินการใดๆ

2. การลด/ควบคุม (Reduction) หมายถึง เป็นการปรับปรุงระบบการทำงานหรือการออกแบบวิธีการทำงานใหม่ เพื่อลดโอกาสที่จะเกิดหรือลดผลกระทบให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้

3. การยกเลิก (Terminate) หรือ หลีกเลี่ยง (Avoid) คือความเสี่ยงที่ไม่สามารถยอมรับได้ และต้องจัดการให้ความเสี่ยงนั้นไปอยู่นอกเงื่อนไขการดำเนินงาน โดยมีวิธีการจัดการความเสี่ยงในกลุ่มนี้ เช่น การหยุดดำเนินงานหรือกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงนั้น การเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน การลดขนาดของงานที่จะดำเนินการหรือกิจกรรมลง เป็นต้น

4. การถ่ายโอนความเสี่ยง (Transfeer) หรือ แบ่ง (Share) คือความเสี่ยงที่สามารถโอนไปให้ผู้อื่นได้ เช่น การทำประกันภัย/ประกันทรัพย์สินกับบริษัทประกัน การจ้างบุคคลภายนอกหรือการจ้างบริษัทภายนอกมาจัดการในงานบางอย่างแทน เช่น งานรักษาความปลอดภัย เป็นต้น

➢ การติดตามและทบทวน

การติดตามและทบทวนเป็นกระบวนการที่ให้ความเชื่อมั่นว่าการบริหารจัดการความเสี่ยงที่มีอยู่ยังคงมีประสิทธิผล เนื่องจากความเสี่ยงเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ดังนั้น การติดตามและ

ทบทวน เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นสม่ำเสมอ ปัจจัยที่ทำให้องค์กรต้องทบทวนการบริหารจัดการความเสี่ยง ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญซึ่งเกิดจากปัจจัยภายในและภายนอก หรือผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ที่กำหนดไว้

การติดตามและทบทวนการบริหารจัดการความเสี่ยง สามารถดำเนินการอย่างต่อเนื่องหรือเป็นระยะ ซึ่งควรดำเนินการในทุกกระบวนการของการบริหารจัดการความเสี่ยง การติดตามและทบทวนอาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของแผนการปฏิบัติงานขององค์กร การเปลี่ยนแปลงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงการพัฒนาระบบบริหารจัดการความเสี่ยง

การติดตามผลการดำเนินงาน การนำกลยุทธ์ มาตรการ หรือแนวทางมาใช้ปฏิบัติ เพื่อลดโอกาสที่เกิดความเสี่ยง หรือลดความเสียหายของผลที่อาจเกิดขึ้นจากความเสี่ย ในโครงการ/กิจกรรมที่ยังไม่มีกิจกรรมควบคุมความเสี่ยง หรือมีแต่ไม่เพียงพอ และนำมาวางแผนจัดการความเสี่ยง ทางเลือกในการบริหารความเสี่ยงมีหลายวิธี ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนหรือนำมาผสมผสานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ อาจเป็นการยอมรับความเสี่ยง การลด/การ

/ควบคุม..

ควบคุมความเสี่ยง การกระจายความเสี่ยง หรือการหลีกเลี่ยงความเสี่ยง

เมื่อองค์กรทราบความเสี่ยงที่ยังเหลืออยู่จากการประเมินความเสี่ยง และการประเมินการควบคุมแล้ว ให้พิจารณาความเป็นไปได้และค่าใช้จ่ายแต่ละทางเลือก เพื่อตัดสินใจมาตรการลดความเสี่ยงที่เหมาะสม โดยพิจารณาจาก

1. พิจารณาว่ายอมรับความเสี่ยง หรือจะกำหนดกิจกรรมควบคุมเพื่อลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
2. เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนในการจัดการให้มีมาตรการควบคุมในแผนบริหารความเสี่ยง
3. กรณีเลือกกำหนดกิจกรรมควบคุมเพื่อลดความเสี่ยง ให้กำหนดวิธีควบคุมในแผนบริหารความเสี่ยง
4. ในรอบปีต่อไป ให้พิจารณาผลการติดต่อการบริหารความเสี่ยงในงวดก่อนดำเนินการ มาบริหารความเสี่ยงตามกระบวนการเหล่านั้น หากพบว่ายังมีความเสี่ยงที่มีนัยสำคัญ ซึ่งอาจมีผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายตามแผนปฏิบัติงานขององค์กร ให้นำมาระบุการควบคุมในแผนบริหารความเสี่ยง ด้วยการรายงานผลการวิเคราะห์ประเมินและบริหารจัดการความเสี่ยง ว่ามีความเสี่ยงยังเหลืออยู่หรือไม่ ถ้าไม่มีเหลืออยู่ มีอยู่ในระดับความสูงมากเพียงใด และมีวิธีการจัดการความเสี่ยงนั้นอย่างไร เสนอต่อผู้บริหารเพื่อทราบและสั่งการต่อไป

- **การสื่อสารและการรายงาน**

การสื่อสารถือได้ว่าเป็นหัวใจของการบริหารความเสี่ยงในทุกๆ ขั้นตอนมีวัตถุประสงค์ เพื่อต้องการให้ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้รับความเข้าใจที่ตรงกันอย่างทั่วถึง โดยมีการเปิดช่องทางการสื่อสารข้อมูลด้านการบริหารความเสี่ยงให้กับผู้บริหาร คณะทำงาน และบุคลากรของหน่วยงานได้เข้าถึง และรับทราบข้อมูล

ด้านการบริหารความเสี่ยงให้กับผู้บริหาร คณะทำงาน และบุคลากรของหน่วยงานได้เข้าถึง และทราบข้อมูลผ่านช่องทางต่างๆ เช่น ระบบอินทราเน็ต หนังสือเวียน การประชุมชี้แจงโดยผู้บริหาร หรือการฝึกอบรม เป็นต้น

ภาคผนวก

ประกาศองค์การบริหารส่วนตำบลบุ่ง

เรื่อง ประกาศใช้แผนบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

ด้วยพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 มาตรา 79 ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายใน และการบริหารจัดการความเสี่ยง ให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนดและหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค 0409.4/ว 23 ลงวันที่ 19 มีนาคม 2562 เรื่อง หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2562 กำหนดให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติ

เพื่อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2562 ข้อ 2.6 หน่วยงานของรัฐต้องจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างน้อยปีละครั้ง และต้องมีการสื่อสารแผนบริหารจัดการความเสี่ยงกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย จึงประกาศใช้แผนบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 เพื่อเป็นกรอบและแนวทางพื้นฐานในการดำเนินงานอันจะทำให้เกิดความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลต่อผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายและสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ มกราคม พ.ศ. 2565

(นายธนโชติ จันทะพันธ์)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบุ่ง